Region Stockholm

47

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) m. fl. om att vårdskulden inte ska betalas med privata sjukvårdsförsäkringar

HSN 2020-1201

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Planeringsenhet
Alexander Stavreski

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-11-27

HSN 2020-1201

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) m. fl. om att vårdskulden inte ska betalas med privata sjukvårdsförsäkringar

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden ställer Talla Alkurdi (S) m. fl. frågor avseende vårdgivare som arbetar på uppdrag av region Stockholm inte ska prioritera försäkringspatienter framför offentligt finansierade patienter med större vårdbehov.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Talla Alkurdi (S) m. fl.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
I skrivelsen ställer Talla Alkurdi (S) m. fl. frågor om hur Region Stockholm i närtid ska garantera att vårdgivare som arbetar på uppdrag av regionen inte prioriterar försäkringspatienter framför offentligt finansierade patienter med större behov och att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att i förfrågningsunderlag inom LOV samt upphandlingar inom LOU, ställa krav på att offentligt finansierade vårdgivare inte får ta emot försäkringspatienter.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf 3 Kap, 1 § fastställer att målet med hälso- och sjukvården är god hälsa och att vård ges på lika villkor för hela befolkningen. Vård ska också ges efter medicinsk prioritering med företräde för den som har största behov.

Talla Alkurdi (S) m. fl. ställer i skrivelsen följande frågor:

- *Hur ska Region Stockholm i närtid garantera att vårdgivare som arbetar på uppdrag av region Stockholm ej ska prioritera försäkringspatienter framför offentligt finanseriade patienter med större behov?*

- *Hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att i förfrågningsunderlag inom LOV samt upphandlingar inom LOU, ställa krav på att offentligt finansierade vårdgivare inte får ta emot försäkringspatienter.*

Vårdgivare som har avtal med Region Stockholm ska leva upp till gällande lagstiftning och de krav som ställs i avtalen samt erbjuda vård efter medicinsk prioritering och i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. Vårdgarantins efterlevnad är också ett krav som vårdgivare måste beakta inom ramen för upphandlade avtal.

Förvaltningen ser till att kraven efterlevs genom kontinuerliga uppföljningar av avtalen och ersätter vårdgivarna endast för de uppdrag de utför åt Region Stockholm och utifrån resursåtgången där hälso- och sjukvård ges efter medicinsk prioritering enligt hälso- och sjukvårdslagen.

De krav som regionen ställer i de avtal som ingås med privata vårdgivare ska vara proportionerliga. Det följer bland annat av de grundläggande upphandlingsprinciperna som gäller för all offentlig upphandling. Principerna gäller inom såväl lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) som lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV).

Proportionalitetsprincipen innebär att kraven som ställs ska vara rimliga i förhållande till det som upphandlas. Kraven ska också vara lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet med dem. Om det finns flera alternativ innebär proportionalitetsprincipen att den upphandlande myndigheten ska välja det alternativ som är minst belastande för leverantörerna.

Att införa ett krav som innebär att vårdgivare som har avtal med Region Stockholm inte samtidigt får ta emot försäkringspatienter kommer sannolikt inte leda till att syftet med kravet uppnås. Kravet skulle till exempel kunna kringgås genom att vårdgivare som har avtal med regionen startar dotterbolag och med samma personal bedriver parallell verksamhet i vilken vård tillhandahålls till försäkringspatienter.

På samma sätt är det sannolikt att även mindre ingripande krav som skulle vara lika, eller mer, ändamålsenliga och effektiva inte heller skulle leda till att syftet med dem uppnås. Mot bakgrund av detta riskerar det i skrivelsen föreslagna kravet, att offentligt finansierade vårdgivare inte får ta emot försäkringspatienter, att strida mot proportionalitetsprincipen.

Frågan om att patienter med privata vårdförsäkringar går före kön till den offentligt finansierade vården har uppmärksammats nationellt och regeringen har tillsatt utredningen *”Begränsning av privata sjukvårdsförsäkringars påverkan på offentligt finansierad hälso- och sjukvård”*. Utredaren ska dels beskriva vilka undanträngningseffekter eller risker för sådana effekter som privata sjukvårdsförsäkringar har lett till, dels föreslå författningsförslag eller andra åtgärder som säkerställer att patienter med privata sjukvårdsförsäkringar inte får snabbare tillgång till vård eller bättre vård i den offentligt finansierade sjukvården framför patienter utan sådana försäkringar. Utredaren ska också lämna ett författningsförslag som begränsar hur hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs enligt avtal med regionen får finansieras.

Förvaltningens bedömning är att invänta resultatet av den pågående utredningen som ska redovisas i september 2021.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-11-27

Hälso- och sjukvårdsnämnden

SKRIVELSE
2020-08-25

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Skrivelse om att vårdskulden inte ska betalas med privata sjukvårdsförsäkringar

Privata vårdförsäkringar blir allt vanligare. Under förra året fortsatta antalet sjukvårdsförsäkringar att öka. Vid årsskiftet hade drygt 650 000 personer en privat försäkring. Försäkringarna är både ojämlikt och ojämställt fördelade.

Frågan aktualiseras inte minst under den rådande pandemin. Covid-19 har drabbat utsatta områden särskilt hårt vilket tydliggör hälsoklyftorna som finns i länet. Därför måste Region Stockholm säkerställa att vård verkligen ges efter behov och inte efter storleken på patientens plånbok.

Den vanligaste försäkringstagaren är en man med hög inkomst och lång utbildning. Att det ser ut så är givet eftersom försäkringsbolagens logik bygger på riskfördelning – det då är fördelaktigt att försäkra personer med låg sjukdomsrisk.

Om förekomsten av privata sjukvårdsförsäkringar ökar riskerar det hota vår gemensamma välfärd, där vissa grupper får tillgång till snabbare behandling, med ökade hälsoklyftor som följd.

Vi kan konstatera att en del vårdgivare både tar emot försäkringspatienter och av regionen finansierade patienter. Det har under året tydligt framkommit att försäkringspatienter med mindre vårdbehov går före offentligt finansierade patienter med större vårdbehov

Vårdgarantikansliet vittnar om att de i sin kontakt med vårdgivarna fått höra att försäkringspatienter ges förtur i vården. Systemet har även inbyggda incitament som understödjer ett sådant förfarande, där vårdgivarna erhåller en högre ersättning för behandling av försäkringspatienter.

Med anledning av ovanstående ställer Socialdemokraterna följande fråga

- Hur ska Region Stockholm i närtid garantera att vårdgivare som arbetar på uppdrag av region Stockholm ej ska prioritera

försäkringspatienter framför offentligt finansierade patienter med större behov?

Socialdemokraterna föreslår även hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

Att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att i förfrågningsunderlag inom LOV samt upphandlingar inom LOU, ställa krav på att offentligt finansierade vårdgivare inte får ta emot försäkringspatienter

Talla Alkurdi (S) mfl.